

Hacettepe Üniversitesi
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü

**CUMHURİYET
TARİHİ
ARAŞTIRMALARI
DERGİSİ**

Yıl 4 . Sayı 8 . Güz 2008

YÖNETİM YERİ :
Hacettepe Üniversitesi
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü
Beytepe- ANKARA 06532
Tel: 0312 297-68-70 Belge-geçer: 0312 299- 20-76
Web: www.ait.hacettepe.edu.tr
E-posta: ctad.hacettepe@gmail.com
Tel (Ed.): 0312 297-68-70/123

CUMHURİYET TARİHİ ARA TIRMALARI DERGİSİ

ISSN 1305-1458

Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü'nce yılda iki kez yayınlanan yaygın süreli hakemli bir dergidir.

Basıldığı Yer: Hacettepe Üniversitesi Basımevi

Dergiye gönderilen yazı ve fotoğraflar iade edilmez.

Bu dergide yayınlanan yazılardaki fikirler yazarlara aittir.

Hacettepe Üniversitesi
Atatürk İnkeleri ve nkılâp Tarihi Enstitüsü

CUMHUR YET TAR H ARA TIRMALARI DERG S

Yıl 4 . Sayı 8. Güz 2008

SAH B

Hacettepe Üniversitesi Atatürk İnkeleri ve nkılâp Tarihi Enstitüsü adına
Prof. Dr. Mustafa YILMAZ

SORUMLU YAZI LER MÜDÜRÜ

Doç.Dr. Saime Selenga GÖKGÖZ

ED TÖR

Doç.Dr. Saime Selenga GÖKGÖZ

YAYIN KURULU

Prof. Dr. Mustafa YILMAZ

Prof.Dr. Adnan SOFUO LU

Prof. Dr. Fatma ACUN

Doç. Dr. Dervi KILINÇKAYA

Doç. Dr. Ayten Sezer ARI

Doç.Dr. Saime Selenga GÖKGÖZ

Dr. Sadık ERDA

HAKEM KURULU

AKBULUT, Dursun Ali, Prof. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.

ARI, Kemal, Doç.Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, zmir

AYTEPE, O uz Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Ankara.

DAYI, S. Esin, Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

ERTAN, Temuçin Faik, Prof.Dr., Ankara Üniversitesi, Ankara.

GÜNE , hsan, Prof. Dr., Anadolu Üniversitesi, Eski ehir.

KÖSTÜKLÜ, Nuri, Prof. Dr., Karamano lu Mehmet Bey Üniversitesi, Konya.

ÖZEL, Sebahattin, Prof.Dr., stanbul Üniversitesi, stanbul

ÖZEL, Oktay, Yrd.Doç.Dr., Bilkent Üniversitesi, Ankara.

ÖZDEN, Mehmet, Doç.Dr., Hacettepe Üniversitesi, Ankara

SARINAY, Yusuf, Doç. Dr., Ba bakanlık Devlet Ar ivleri Genel Müdürlü ü, Ankara.

SEY TDANLIO LU, Mehmet, Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

SOFUO LU, Adnan, Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

AH NGÖZ, Mehmet, Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Ankara.

TÜRKE , Mustafa, Prof. Dr., Orta Do u Teknik Üniversitesi, Ankara.

YE LBURSA, Behçet, Prof. Dr., Abant zzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

YILMAZ, Mustafa, Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Bu SAYININ HAKEMLER

ACUN, Fatma, Prof.Dr., Hacettepe Ü.,
ARI, Kemal, Doç.Dr., Dokuz Eylül Ü., İzmir.
ARI, Ayten Sezer, Doç.Dr., Hacettepe Ü., Ankara.
AYTEPE, Ouz, Prof.Dr., Ankara Ü., Ankara.
BOLAT, Bengül S., Yrd.Doç.Dr., Ahi Evran Ü., Kırşehir.
ERTAN, Temuçin Faik, Prof.Dr., Ankara Ü., Ankara.
KAYIRAN, Mehmet, Yrd.Doç.Dr., Eskişehir Osman Gazi Ü., Eskişehir.
ÖZDEN, Mehmet, Doç.Dr. Hacettepe Ü. Ankara.
ÖZEL, Oktay, Yrd.Doç.Dr., Bilkent Ü., Ankara.
ÖZTOPRAK, Zvezet, Prof.Dr., Ankara Ü., Ankara
SEYİTDANLILU, Mehmet, Doç.Dr., Hacettepe Ü., Ankara.
SOFUOLU, Adnan, Prof. Dr., Hacettepe Ü., Ankara.
UZUN, Hakan, Yrd.Doç.Dr., Ahi Evran Ü., Kırşehir.
YILMAZ, Mustafa, Prof. Dr., Hacettepe Ü., Ankara.

CUMHURİYET TARİHİ ARA TIRMALARI DERGİSİ

YIL 4 . SAYI 8. GÜZ 2008

İçindekiler

Saime Selenga GÖKGÖZ, Takdim	1
Makaleler	
Hamdi ÖZDİĞER, 19. Yüzyıl Sonlarında Trabzon Vilâyetinde Muhacir ve Yol Meselesi Bağlamında İdari Taksimat	5
Mehmet TEMEL, Osmanlı Devleti'nin Belçika'dan Hafif Silah İthalatı	41
Hacer GÖL, 1919 Seçimi ve Hürriyet ve İtilaf Fırkası	63
Mehmet Serhat YILMAZ, Kastamonu'da 10 Temmuz Milli Bayram Kutlamaları	79
Süleyman TÜZÜN, Nutuk'un Almanya'da Yabancı Dillerde Yayımlanması: Yeni Bir Süreç ve Değerlendirme Denemesi, 1927-1929	105
Hamdi GÜRLER, Atatürk'ün Silah Arkadaşlarının Nutuk Üzerine Değerlendirmeleri	147
Fatih TUĞLUOĞLU, Erken Cumhuriyet Döneminde Köyleri Kalkındırma ya da “ İhtisat Cumhuriyet Köyü” Projesi	163
Hakan UZUN, 1951 Yılında Kırşehir'de Atatürk Büstüne Saldırı Olayı ve Tepkiler	187
Haberler	205
CTAD Yayın İnkeleri	211
Yazarlar	213

Takdim

Saima Selenge GÖKGÖZ

Hacettepe Üniversitesi

Kendi ifadesiyle sa m ve solun 'büyük despotik görü leri'nin hüküm sürdü ü bir ça da, 20. yüzyılda, Batı liberal dü ünçesine entelektüel katkısını anlamayı arzu edenlere üphesiz önerilen *Four Essays on Liberty*'nin (1969, Repr. Oxford Un. Press, 1970) yazarı, dü ünür Isiah Berlin, bu eserinde yer alan "Yirminci Yüzyılda Siyasal Dü ünçeler" adını verdi i denemesinin ba ma bir epitet yerle tirmi tir. Epitetin de eri, herhâlde epiteti alıntılamanın neden alıntıladı mını; yazıyı okurken ve anlamaya çalı rken bu kısa ya da uzun *metni*, metne eklenen olarak okurun zihninde bir yerde hep mıhlayıp ba a dönüp dü ünmeyi tahrik gücüyle anla ılır. Epitetin sahibinin kim oldu u ayrı bir bahis açar veya açmaz, aslında siz bilirsiniz ki, yazar metnine (metnin ba lı ı kısadır, özdür, apaçıktır.) bu epitet içinde keskin derinlik vermek, okuru bu derinlikte yüzdürmek istemektedir. Epitet Troçki'dendir: "*Sakin bir hayatı arzulayan kimse yirminci yüzyılda do makla kötü yaptı.*" Berlin'in Rus dü ünçesi üzerine; "sosyal de i meye dünyada en geni biçimiyle yegâne Rus katkısı" olarak de erini betimledi i Rus *intelligentsiası* fenomeni üzerine her biri zorlayıcı, kafa sancısı da yapan, ve fakat Rusya'yı, Rus'u di er toplumların yanında özgünlü ünün arayışında olanlarca okunması yine özellikle önerilen makalelerinin toplandı ı bir kitabı daha vardır: *Russian Thinkers* (1978, Repr., Penguin Books 1994) Bu kitabın giri i de yine alanın bilinen bir ismi tarafından kaleme alınmı tır. Aileen Kelly de, kitabın giri ine Berlin'in 'Rusya'nın dâhi üç moral vaizinden biri' olarak hakkındaki anlayı ı sarstı ı Aleksandr Herzen'in (ikincisi Tolstoy, di eri tahmine de er..) *Öte Yakadan* isimli eserinin giri kısmından bir epitet koyarak ba lar; Herzen de, okurlarına öyle seslenir: "*Bu kitapta çözümler arama, yok; genel olarak modern insan çözümlere sahip de ildir.*" Pu kin'i, Lermontov'u, Gogol ve Nekrasov'u, Belinskiy'i, Çadayev'i, Herzen'i, Bakunin'i Turgenyev'i, Tolstoy'u ve Dostoyevskiy'i, Homiyakov'dan Aksakov'a, Leontev'i, yine Tati çev'i, Karamzin'i, Radi çev'i, Solovyev'i okuyarak büyüyen *genç* Rusya, bu 1917 devrimini ça ıran *révolté* nesil, bir benzetme yapılırsa Behrengi'nin "küçük kara balı ı" gibi sakın ırmakta yüzmeyip ırma ın sonu neresi, deniz mi, denizse ona kavu mak isteyenler, diyelim ki eyin vasatı varsa, onun dı ndakiler ve üstündekiler, Rus *intelligentsiası*, Berlin tarafından ça da larımın bu fenomen üzerine kavrayı ve anlayı larıyla anla amadı ı seviyede de erlendirmesine tâbi tutulur. Kelly, Berlin'in kitabına giri yazısının hemen ba nda bu kez Bertrand Russel'in, bir sohbet muhatabına 1917 Rus devrimini açıklarken, Rusya için bir

bakıma en uygun yönetimin Bol evik despotizmi oldu u yolundaki zannını kuvvetlendiren bir yargısını da aktarır: “E er kendine Dostoyevskiy’in karakterleri nasıl yönetilir diye sorarsan, o zaman anlarsın.”

Dergimizin bu dördüncü yılında, sekizinci sayısına güç veren yazılar, Berlin okumasıyla beraber birkaç ey dü ündürdü. Hâlâ *ahvâl-i ihtilâliyyeyi*, *ihtilâli günâhları*, nihâyet bu sefer 1905 ve 1908’i 1917 ile beraber, ve tabii 1919’da ba lattıkları harekete, yürüttükleri mücadeleye *Anadolu ihtilâli* ve *Türk nkulâbı* diyecek olan nesli, onların da do mayı belki ye lemeyecekleri bu yüzyılın Tarihini yapanlar olarak (ve yazanlar için de) onların da her eye *modernler* olarak “(büyük) çözümler” aradıklarını dü ündürdü. Fakat bir noktada da büyük çözümlerin nihayet “bir An” (Zaman?), Herzen’in Tarihi okudu u gibi okursak *improvisationa* “kendini bıraktı ı”, bırakmaktan “kaçamadı ı” [u malum? *tarihsel kaçınılmazlık?*] (Bkz. Berlin 1970: 41-117) aynı yüzyılı onlarla yeniden nasıl anlamalı sorusunu da akla getirdi. Berlin’in *Russian Thinker’s*da Herzen’i ve Tolstoy’u Tarih üzerine çarpı tıran ve bu ikisini kar ıla tıran “Kirpi ve Tilki” yazısının ve ba lı mının (“The Hedgehog and the Fox”, Berlin 1994: 22-81) esini Yunan air Archilochus’un bir deyi idir: “Tilki pek çok eyi bilir, fakat kirpi bir büyük eyi.” Yazıya, dü ünçe tarihçisi, Herzen’in külliyatının Türkçede çevirisi var mıdır yok mudur bilmesem de, mutlaka aslından çevirisiyle *Sava ve Barı*’ı okuyarak (biraz da hakkında okuyarak) nüfuz edebilir. Archilochus’un bu deyi i ilk anda ‘tilki kurnazdır’ı bilen kirpinin, tilkinin tüm kurnazlı ma kar ın tek “büyük” darbeyle onu yendi i sahneyi canlandırırsa da Berlin, mecazı evirir, çevirir; yazarlar ve dü ünürler, neticede insanlar arasındaki derin farkları, tilki ve kirpi temsiliyeti üzerinden, yine bu a ırı basitle tirmeyi mutlak hükmü vermeyerek açıklar: “*Bir tarafta her eyi tek merkezi görü le ili kilendirenler, az veya çok tutarlı ve birbirine eklenli bir sistemi, yalnızca onun tek, evrensel ve düzenleyici ilkesinin bir anlamı oldu unu ve bu anlamın her eyi söyledi ini anlayan, dü ünün ve hissedenenler; di er tarafta ise, ço u kez birbiriyile ili kisiz, hatta çeli ik, illâ ili ki kurulacaksa bazısında; o da de facto yoldan, ancak bunu dahi bir moral ya da estetik esasla ili kilendirmeyip, ruhsal ve fizyolojik bir sebep için pek çok sonun pe inde olanlar; bu sonuçular ya amları yönetirler, sahnede oynarlar; merkezden çok merkezkaç dü ünçeleri sahneye koyarlar; kendilerinin de içinde oldu u geni bir tecrübe ve hedef çe itlili i esasına sahip ve pek çok seviyede hareket eden bu dü ünçeleri ortaya saçılmı ve da ınıktır; yine bu dü ünçelerine bilinçli ya da bilinçsiz olarak; de i meyen, her eyi kucaklayan, bazen kendisiyle çeli ik ve tamamlanmamı , zaman zaman ba naz, ve bir merkezi iç görü ü sı dırmanın ya da defetmenin dertindedirler.” (Berlin 1994: 22, 23) Berlin, meselâ Dante’yi kirpi, Shakespeare’i tilki yapar... Öyle ise Türk Dü ünçesinin kirpileri ve tilkileri, do ası gere i tilki olup da, hep kirpi olmayı iradî olarak isteyenleri, yazarları ve dü ünürleri kimlerdir? Berlin’in eseri, yine kendi bakı ıyla ‘dü ünçelerin (idea) moral taleplerin çözümleri olduklarında hayatta kaldıklarımı’ Rus *intelligentsiası* için ortaya koyarken, bir devri ve o devri bir veya birden çok bu (moral) taleplere “çözümler” bulanların, bu *modernlerin* varlı mını Türk dü ünçesinin yazımında da nasıl tartı malının yöntemsel (ve bilgi olarak) aray larını içinde ta ıyabilir. Bu sayıda da CTAD okurunu kavrayıcı yazılarla beraber kendi *modernlerimiz* üzerine [dolayısıyla onların ne dü ündü ü üzerine] yeniden zihnimizi me gul ederken,*

Berlin'in Herzen hakkındaki u çarpıcı ifadesini de dikkate sunarım: “*Sözcükler hakkındaki sözcüklerle gerçek dünyadaki ki iler ve eylemler hakkındaki sözcükler arasında canalar ayırımı yapan pek az dü ünürden biridir o, bütün büyük çözümleri reddeden.*”

Dergimizin bu sayısı sekiz yazıyla okurlarını sabırsızlıkla bekliyor. Hamdi ÖZD 'in, 19. yüzyıl Hamid devrini, Hamid devri Trabzonu'nu *emperyal* merkez-merkezkaç üzerinden, hangisinin kirpi oldu unu dü ündürerek (yoksa ikisi de mi?), yereli sahneleyen (bu merkez-kaçı yönetmek, muktedir olmak, ve merkez olmak iddiasıdır.) iki merkezî aktörle Sırrı Pa a ile Çürüksulu Ali Pa a mücadelesinden ele aldı ı makalesini, Mehmet TEMEL'in yazısı izleyecektir. Temel, yine ilginç ve ihmâl edilemeyen bir konuyla okuru bulu turmakta; yazısı Osmanlı'nın askerinin modern silâhlarla nasıl donatıldı ı meselesinde ara tırmacıları ileri okumalar yapmaya itiyor. Hacer GÖL, Anadolu- stanbul hattında 1919 Seçimini, Seçime girmeyen Hürriyet ve tilâfçıların merce inden ele alıp, tartı yor. Mehmet Serhat YILMAZ ise, *ıyd-ı millî* olarak Devrimin, 1908'in, Anadolu ta rasının hem Osmanlı hem de ardıl zamanı için *improvisé* hareketlili i hep ölçüleğelen vilâyet kenti Kastamonu'da kutlanma, kutsanma törenlerini, kutsanmasının terk edili ine kadar betimleyerek analiz ediyor. Yazısında da kirpinin varlı ı hissediliyor.. Dergimiz, bu sayısında, Türkiye'de Nutuk Ara tırmalarına iki yazısıyla katkıda bulunmakta; Süleyman TÜZÜN'ün, *Nutuk*un yabancı dillerde basımı meselesini yeni bir ar iv belgesine dayanarak tartı ma da açıp de erlendirdi i makalesi ile Hamdi GÜRLER'in Atatürk'ün üç silah arkadaş ının; Ali Fuad Cebesoy, Kazım Karabekir ve Ali hsan Sabis'in hatıratlarını kaynak alarak *Nutuk* üzerine görü lerini ele aldı ı makalesi. Yine dergimizin 2008'i bitiren bu sayısının son iki yazısından ilki, *Türk nkulâbının, Kemalist Türk köyü* in ası için “büyük çözüm” arama mesaisini-bu mesai köye ve köylülü e dair “dü ünçe”miz üzerine pek de dü ünmeden yapılagelmektedir-önemseten yazısıyla Fatih TU LUO LU'na ait. Son makalemiz Hakan UZUN'un. Uzun, Kır ehir'de 1951'de gerçekleş en Atatürk büstüne saldırı olayını, Atatürk'ün manevî ahsiyetinden öte, temsil etti i de erlerin yarattı ı tutunumun sarsılma *ihhtimalî*nin dahi tasavvur edilemece i bir *An-50* küsur yıl öncesini- betimlerken bizi dü ündürüyor da..

Bir de Haberimiz var, bu sayımızda. Enstitümüzün genç doktorantı Emre SARAL, Macaristan'ın Győr kentinde gerçekleş en ve kendisinin de katıldı ı akademik bir seminerde izledi i tartı maları de erlendirdi. De erlendirmesi, insano lunun “büyük çözüm” aray ında kimilerine göre (?) bugün dünyada (burası haber özelinde Orta Avrupa olsun!) “her eysin vasatı *kürse*’iken bazı eylemlerin neden *büyük*” sorusunu içtenlikle sordurdu.

Son bir söz özellikle, dergimizin üç ayı geçen gecikmesi için yazar ve dergi müdâvim okurlarına; bu gecikmeyi tolere edebilecekleri beklentisiyle kendilerine bir kez daha katkı ve desteklerinden dolayı te ekkür ediyorum.

27 Mart 2009, Ankara

CUMHURİYET TARİHİ ARA TIRMALARI DERGİSİ (CTAD)

Yayın İlkeleri

1. Ulusal hakemli bir dergi olarak yayınlanan *Cumhuriyet Tarihi Ara tirmaları Dergisi*'nin amacı, dünyadaki gelişmeler ışığında; Türkiye Cumhuriyeti tarihini Osmanlı modernleşme döneminden başlayarak siyasî, sosyal, kültürel ve ekonomik yönleriyle ele alan bilimsel çalışmalarını ortaya koymak; bu alanda tartışma zemini oluşturmak ve yapılan çalışmalarını kamuoyuna iletmektir. *Cumhuriyet Tarihi Ara tirmaları Dergisi*'nde Türkiye'nin jeopolitik konumu ve sahip olduğu zengin tarihi mirasın bir gereği olarak coğrafya, tarih, dil, edebiyat, inceleme bilimsel çalışmalarla, pek çok farklı disiplinden (sosyoloji, iktisat, siyaset bilimi, felsefe, antropoloji, sosyal psikoloji vd.) faydalanılarak ele alınacak konuların bilimsel ve tarihsel yönlerini inceleyen yazılara yer verilmektedir.
2. *Cumhuriyet Tarihi Ara tirmaları Dergisi*'ne gönderilecek yazılarda özgün bir makale veya daha önce yayımlanmamış çalışmaların değerlendirilmesi ve bu konuda yeni ve dikkate değer görüşler ortaya koyan bir inceleme olmaları aranır.
3. Makalelerin daha önce başka bir yerde yayımlanmamış veya yayımlanmış üzere kabul edilmemesi gerekir. Bilimsel bir toplantıda sunulmuş bildiriler, bu durum belirtilmek zorunda değildir.
4. Yazarlar, 10.000 sözcüğü geçmeyecek şekilde (bu sınırı aşan makaleler iade edilir.) Microsoft Word programında yazılmış olan yazılarını, kaydettikleri disket ve iki nüsha ile birlikte aşağıda belirtilen yazılma adresine göndermelidirler. Yazarlar Derginin e-posta adresine de makalelerini gönderebilirler: **ctad.hacettepe@gmail.com**. Makalenin başında 100-150 kelimeden oluşan Türkçe ve İngilizce özetler ile 5 sözcükten oluşan anahtar kelimeler verilmelidir. Başlığın sağ alt kısmında yazarın adı, sayfa altında ise görev yeri (veya adresi, e-posta adresi, GSM numarası, ve e-posta adresi) ve unvanı yazılmalıdır.
- 4.1. Yazılar 1.5 satır aralığı ile 11 punto, Times New Roman karakteri ile yazılmalı, alıntı veya notlar sayfa altında yer alan dipnotlarda aşağıdaki örneklerde gösterildiği şekilde belirtilmelidir.
Örnek: Bernard Lewis, *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, Çev. Metin Kıratlı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1993, s.150. **(Yayınevi veya basıldığı matbaa varsa mutlaka, ayrıca ilgili eser ilk baskı değilse kaçınılmaz olarak da belirtilmelidir.)**, Eserin ikinci veya devam atıflarında ise: Lewis, *age*, s.200. şeklinde olmalıdır. Makaleler, veya Bildiri alıntılanması ise: Suat İhan, "Türk Çağdaşlaşması", *Atatürk Ara tirma Merkezi Dergisi*, Cilt VII, Sayı 19, Kasım 1990 (Cilt, Sayı, Yıl, mutlaka yazılmalı) s.7 (İlgili Makalenin tam sayfa aralığı Kaynaklar içinde belirtilmelidir.) Makalenin ikinci atıflarında, İhan, agm., s... Dergi kısaltması yapıldığı ise ilk atıfta mutlaka açık açılımı verilmelidir.
Sayfa içinde yer alan beş satırı geçen alıntılar girintili paragrafta, 10 punto ile yazılmalıdır.
Metin içinde resim, şekil ve çizelge kullanılabilir. Bunların basımına ait teknik imkânlar yazar tarafından sağlanmalıdır. Türkçede Türk Dil Kurumu'nun yürürlükteki yazım kılavuzuna uyulması gerekmektedir. Dolayısıyla inceltme ve uzatma işaretleri, nisbi (i) kullanımına uyulmalıdır.

Yararlanılan kaynaklar: metin sonunda yazarların soyadına göre alfabetik olarak yazılmalı, aynı yazarın birden fazla eseri olduğu takdirde yayım tarihine göre sıralanmalıdır. **Kaynaklarda** eserler/kitapların gösterilmesinde u yol izlenmelidir: Örnek: LEWIS, Bernard (1993) *Modern Türkiye'nin Doğusu*, Çev. Metin KIRATLI, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara. **Kaynaklarda Makaleler/Bildiriler ise:** [Makale Yazarı], Soyad, Ad (Makalenin yayınlandığı dergi/Gazetenin, Bildiri Kitapları, edisyon kitapların basım yılı). Makalenin başlığı, (talik yazılmamalı), Eser adı (Kitap, Dergi vb. talik olmalı), Yayın Yılı, Sayfa tam aralığı belirtilmelidir. Örnek: LHAN, Suat (1990) Türk Çaldalması, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, Cilt VII, Sayı 19 (Kasım). **Ariv Malzemesinde**, ilgili arivin (yerli veya yabancı) standart bir kısaltması var ise ona itibar edilmelidir (özellik Bakanlık Osmanlı Arivi ve Bakanlık Cumhuriyet Arivi, ve Genelkurmay ATASE Arivi için), Kaynaklarda Arivlerin, ve Ariv fon ve tasnif standart kısaltması açık gösterilmelidir. Örnek: *Bakanlık Osmanlı Arivi*, *Dahiliye*, *Kalem-i Mahsus Müdüriyeti*, *BOA*. *DHKMS* olduğu gibi mutlaka verilmelidir. Ariv malzemesinde belgenin ayrıntılı künye bilgisi verilmelidir. (Belge tanımlaması, Belge tarihi yazılmalıdır.). Yazar eser özel şahıs ve kendi arivinden bir belge kaynak kullanıyorsa, belge/lerin tasnifli veya tasnifsiz olduğunu belirtmeli, tasnif tarafından yapıyor ise kendi kısaltma tasarrufunun uyarısını yapmalıdır. Araştırma döneminin süreli yayınları kullanıldığında, ilgili gazete/dergiden bir makale veya yazı alıntılanmasında ve bunun kaynaklarda gösterilmesinde u kurala uyulmalıdır: Örnek Dipnotlarda; Yusuf Akçura, "Muallime Dair", *Türk Yurdu*, Gün Ay (ismi) Yıl, s... Kaynaklarda Makalelerin Gösterilmesi; AKÇURA, Yusuf (1913/veya Hicri). Muallime Dair, *Türk Yurdu*, Gün Ay (ismi), s..., Gazetenin tümü referans alınıyorsa yine aynı eklede gösterilmelidir: Örnek: *Türk Yurdu* (1913). Gün, Ay. Kaynaklarda makale, kitap, ariv, sözlük vs. kaynakların iç tasnifine gerek yoktur.

5. *Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi'ne* gönderilen yazılar önce Yayın Kurulu tarafından incelenerek, uygun görülenler konusunda uzman iki hakeme gönderilir. Yazar ve hakem adlarının gizli tutulduğu raporlar olumlu olduğu takdirde makale yayımlanır. Yayın Kurulu veya hakemlerin yazıya ilişkin eleştirileri varsa yazının yazara gönderilmesinden itibaren bir ay içinde gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra makale yayımlanır. Yayın Kurulu ve Editör tarafından esasa yönelik olmayan düzeltmeler yapılabilir. Yayınlanması kabul edilmeyen makaleler iade edilmez. Yazara yazısı ile ilgili bilgi verilir.
6. *Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi'nde* yayımlanacak makalelerin telif hakkı Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü'ne devredilmi sayılır. Yayımlanan yazılardaki görüşlerin sorumluluğu yazarlarına aittir. Yazı ve foto raflardan kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Dergide yazısı çıkan yazarlara çıkan sayıdan 1 Dergi ve 10 ayrı basım verilir.
7. Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi Yüksek Öretim Kurumu tarafından yayımlanan "Üniversitelerde Ders Aracı Olarak Kullanılan Kitaplar, Teksirler ve Yardımcı Ders Kitapları Dışındaki Yayınlarla İlgili Yönetmelik" hükümlerine tâbidir

